

**ONTWERP VAN DECREET TOT INSTEMMING MET DE OVEREENKOMST
TUSSEN DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIË, DE REGERING VAN
DE VLAAMSE GEMEENSCHAP, DE REGERING VAN DE FRANSE
GEMEENSCHAP, DE REGERING VAN DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP, DE
REGERING VAN HET VLAAMSE GEWEST, DE REGERING VAN HET WAALSE
GEWEST, DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
EN DE REGERING VAN DE FRANSE REPUBLIEK INZAKE HET VERVOER VAN
LIJKEN OVER LAND, GEDAAN TE PARIJS OP 9 MAART 2020.**

Samenvatting

Deze overeenkomst houdt een vereenvoudiging in van het verdrag van de Raad van Europa inzake grensoverschrijdend lijkenvervoer van 26 oktober 1973. De vereisten voor de doodskisten en de formaliteiten voor het grensoverschrijdend lijkenvervoer over land worden versoepeld.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Situering

Deze overeenkomst is geconcipeerd als vereenvoudiging van de regels voorzien in het verdrag van de Raad van Europa inzake grensoverschrijdend lijkenvervoer van 26 oktober 1973. De bedoeling is om een versoepeling in te voeren van de vereisten voor de doodskisten en van de formaliteiten voor het grensoverschrijdend lijkenvervoer over land. Deze versoepeling geldt niet wanneer het overlijden het gevolg is van bepaalde besmettelijke ziekten.

2. Procedureverloop

Gemengd karakter en ondertekening

De Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van ICBB, legde op 17 december 2018 het gemengd (federaal/gewesten/Duitstalige gemeenschap) karakter van de overeenkomst vast. Tijdens de vergadering van de WGV van 26 maart 2019 werd het gemengd karakter uitgebreid tot de Vlaamse gemeenschap, de Franse gemeenschap en de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie. Ook ondertekeningsformule 1 (medeondertekening) werd voor deze overeenkomst vastgelegd.

Op 7 februari 2020 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de overeenkomst en verleende machtiging tot ondertekening. De Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse Regering in Frankrijk heeft de overeenkomst op 9 maart 2020 namens de Vlaamse gemeenschap en het Vlaamse gewest ondertekend in Parijs.

Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

De Raad van State, afdeling Wetgeving, bracht advies uit op 22 december 2020 met kenmerk 68.339/VR.

De informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels

De Raad van State is van mening dat artikel 2, lid 1, van de Overeenkomst, een technisch voorschrift betreft in de zin van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 'betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij'.

Het voorontwerp van decreet moet overeenkomstig artikel 5, lid 1, van richtlijn (EU) 2015/1535 aan de Europese Commissie worden meegedeeld en kan pas worden aangenomen nadat de in artikel 6 van de richtlijn bepaalde wachtermijnen in acht werden genomen.

De Vlaamse Regering antwoordt dat het gebruik van een ondoordringbare houten kist van minstens 22 mm dik geenszins een technisch voorschrift is. Een technisch voorschrift wordt gedefinieerd als "een technische specificatie of andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van de erop toepasselijke bestuursrechtelijke bepalingen die de jure of de facto moeten worden nageleefd voor de verhandeling, de dienstverrichting, de vestiging van een verrichter van diensten of het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat, alsmede de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, behoudens die bedoeld in artikel 7, van de lidstaten waarbij de vervaardiging, de invoer, de verhandeling of het gebruik van een product dan wel de verrichting of het gebruik van een dienst of de vestiging als dienstverlener wordt verboden." Het gebruik van een ondoordringbare houten kist van minstens 22 mm dik is geen imperatief na te leven eis, noch wordt het gebruik van andere kisten verboden. Dienstverrichters houden immers de vrijheid om gebruik te maken van andere kisten (cfr. artikel 2, 1, tweede volzin, van de Overeenkomst: "*Het gebruik van een kist van zink of van een ander metaal blijft zo nodig toegelaten*"). In dat geval wordt hun dienstverrichting geregeld door het verdrag van Straatsburg van de Raad van Europa inzake grensoverschrijdende lijkbezorging.

De verdragsluitende partijen

Het opschrift van de overeenkomst verwijst naar 'de regeringen van'. De Raad merkt hierbij op dat ofschoon verdragen worden gesloten door de bevoegde regeringen, zij dit evenwel doen namens de rechtspersonen waarvan zij de uitvoerende macht zijn of voor wie zij optreden.

Daarnaast merkt de Raad op dat de overeenkomst een bilateraal karakter heeft en gesloten is tussen, enerzijds, de Franse Republiek en, anderzijds, het Koninkrijk België. De in het opschrift vermelde gemeenschappen en gewesten, die weliswaar over een internationale verdragsbevoegdheid beschikken, zijn geen afzonderlijke partij bij de Overeenkomst. De Raad stelt dat dit door de gemachtigde werd bevestigd.

Tijdens de adviestermijn vroeg de Raad van State: "Begrijpen we het juist dat doorheen de Overeenkomst met "ene Partij", "een Partij" of "elke Partij" (artikel 1, artikel 2, punt 2, artikel 6), ... Frankrijk of België (als internationale rechtspersoon) worden bedoeld? (dus dat het niet de bedoeling is dat aan Belgische zijde één van zijn overheden alleen handelt)".

De Vlaamse Regering is van mening dat de vermelde gemeenschappen en gewesten wel degelijk verdragspartij zijn bij deze overeenkomst. De overeenkomst omvat grotendeels gewestbevoegdheden. De Raad van State stemt in zijn advies in met het vastgelegde gemengd karakter. De bevestiging van de gemachtigde sloeg alleen op de interpretatie van de door de Raad van State aangehaalde artikelen. Voor die bepalingen wordt het Koninkrijk België als een geheel aanzien in de zin dat de intentie is dat een standpunt intra-Belgisch wordt afgestemd en vervolgens wordt overgemaakt aan de Franse verdragspartner.

De lijst van besmettelijke ziekten

Volgens de Raad van State vloeit uit artikel 2, lid 2, van de Overeenkomst voort dat voor het vervoer van lijken over land tussen België en Frankrijk geen ondoordringbare kist van 22 mm dik mag worden gebruikt bij bepaalde besmettelijke ziekten. Deze lijst van besmettelijke ziekten kan worden bijgewerkt door elke Partij op advies van de National Focal Points.

De Raad merkt op dat aan Belgische zijde een dergelijke bijwerking de vorm zal moeten aannemen van een reglementaire overheidshandeling die wordt aangenomen door de bevoegde overheden en die moet worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad bij gebreke waarvan deze bijwerking niet tegenwerpbaar is aan particulieren.

De Vlaamse Regering antwoordt enerzijds dat onder normale omstandigheden het gebruik van een ondoordringbare houten kist van ten minste 22 mm mogelijk is. Het gebruik van zink of van een ander metaal is daarbij niet meer verplicht, maar wel nog toegestaan. Het betreft een vereenvoudiging van het artikel 6 van het Verdrag van Straatsburg, met name van het voorschrift van 20 of 30 mm met respectievelijk een zinken binnenkist of zinken bekleding. In bepaalde gevallen bij bepaalde infectieziekten is de afwijking van het artikel 6 van het verdrag van Straatsburg niet toegekend en blijft het laatstvernoemde verdrag wel volledig van toepassing.

Anderzijds antwoordt ze dat de National Focal Points via EWRS (Early Warning and Respons System) een kanaal hebben waardoor ze met elkaar kunnen communiceren. De risk assessment gebeurt door de Risk Assessment Group (RAG) en kan zowel in een meeting gebeuren alsook via de opmaak van een zogenaamde Primary Risk Assessment (PRA) via desk research en mailprocedure. Het advies wordt vervolgens gewijzigd of gevalideerd door de Risk Management Group (RMG). Zowel RAG als RMG zijn officiële interfederaal samengestelde organen van de Belgische werking rond het Internationaal Gezondheidsreglement van de Wereld Gezondheidsorganisatie.

De noodzaak tot aanpassing van de lijst kan voorkomen in een acute gezondheids crisis, zoals de COVID-19-crisis, waarbij beslissingen meestal tijdelijk zijn, of uit meer algemeen voortschrijdend wetenschappelijk inzicht.

De bekendmaking zal gebeuren via publicatie van de RMG-beslissing op de website zoals nu ook gebeurt met de rapporten van de RMG op de website van de FOD Volksgezondheid.

De publicatie van de inwerkingtreding van de overeenkomst

De Overeenkomst treedt in werking op de datum van de ontvangst van de tweede kennisgeving dat de interne procedures vereist voor de inwerkingtreding van de Overeenkomst, werden voltooid.

Volgens de Raad van State moet dergelijke regeling van inwerkingtreding worden vermeden, aangezien de bij de Overeenkomst betrokken overheden en de particulieren daar niet van op de hoogte zullen zijn. De Raad stelt dat minstens in het Belgisch Staatsblad een bericht moeten worden bekendgemaakt om de burgers op de hoogte te brengen van deze inwerkingtreding.

De Vlaamse Regering antwoordt dat het de bedoeling is om de datum van inwerkingtreding in het Belgisch Staatsblad te publiceren.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

De voorliggende overeenkomst telt 6 artikels.

Artikel 1 stelt een op wederkerigheid gebaseerd kader in en legt het territoriale toepassingsgebied vast.

Artikel 2 omvat de kern van de wijzigingen. Dit artikel bepaalt de regels die mogelijk zijn in afwijking van het toepasselijke artikel 6 uit het verdrag van Straatsburg.

Het eerste punt geeft aan waaraan de lijkst in normale omstandigheden moet voldoen. Het gebruik van zink of van een ander metaal is daarbij niet meer verplicht, maar wel nog toegestaan. Het betreft een vereenvoudiging van het artikel 6 van het Verdrag van Straatsburg.

Het tweede punt bepaalt dat de vereenvoudiging van het verdrag niet van toepassing is wanneer het overlijden te wijten is aan bepaalde besmettelijke ziekten. Er wordt ook voorzien hoe deze lijst van ziekten kan worden bijgewerkt.

De punten drie en vier geven aan welke documenten verplicht zijn voor het vervoer over land respectievelijk van België naar Frankrijk en van Frankrijk naar België.

De zorgen ter conservering van de overledene zijn niet noodzakelijk voor het vervoer tussen België en Frankrijk conform punt 5 van dit artikel.

Wanneer het vervoer langer dan 72 uur duurt, is een vervoerskist die voldoet aan een aantal bepalingen van het verdrag van Straatsburg nog steeds van toepassing (punt 6).

Het punt 7 bepaalt dat de toestemming van gerechtelijke overheden noodzakelijk is wanneer er redenen zijn om een autopsie uit te voeren vooraleer het vervoer kan plaatsvinden.

Deze overeenkomst doet geen afbreuk aan de andere internationale verplichtingen van de partijen (artikel 3).

Krachtens artikel 4, lid 1 is de gemengde commissie, opgericht bij de kaderovereenkomst tussen de Regering van de Franse Republiek en de Regering van het Koninkrijk België betreffende de grensoverschrijdende samenwerking inzake gezondheidszorg van 30 september 2005, bevoegd voor opvolging van de uitvoering van de voorliggende overeenkomst. De gewesten die in de oorspronkelijke gemengde commissie niet waren vertegenwoordigd, worden bij de werking betrokken.

Het tweede lid van artikel 4 legt de methodes van geschillenbeslechting vast.

Het lid 3 van dit artikel legt vast wie een rol speelt bij ernstige volksgezondheidsgebeurtenis.

Artikel 5 stelt dat de overeenkomst geen bijkomende financiële verbintenissen voor de verdragsluitende staten inhoudt.

Tot slot bevat artikel 6 gebruikelijke slotbepalingen, zoals de bepaling inzake inwerkingtreding en opzegging van de overeenkomst.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair
Management,

Jan JAMBON

de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE